

SPRAWOZDANIE Z PRAC SEKCJI EKONOMIKI ROLNICTWA PRZY WARSZAWSKIM ODDZIALE PTE (1956—1958)

W listopadzie 1958 r. odbyło się ogólne zebranie sprawozdawczo-wyborcze Sekcji Ekonomiki Rolnictwa Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego Oddz. Warszawskiego. Zebranie zagał prezes Sekcji doc. Stefan Królikowski. Sprawozdanie z działalności ustępującego Zarządu oraz zarys programu prac na nadchodzący sezon dyskusyjny referował wiceprzewodniczący i p. o. sekretarz naukowy Sekcji P. Kaltenberg. Na przewodniczącego Sekcji wybrano ponownie S. Królikowskiego, na wiceprzewodniczących — S. Mandeckiego i W. Nowickiego, na członków prezydium — Z. Grochowskiego i P. Kaltenberga, na sekretarza naukowego — S. Kowalewskiego.

Niżej podajemy sprawozdanie z dwuletniej działalności Sekcji oraz projekt programu prac.

STAN ORGANIZACYJNY

Sekcja Ekonomiki Rolnictwa wznowiła po przerwie swą działalność w listopadzie 1956 r. z liczbą 40 członków. Obecnie liczba członków wynosi 100 osób. Członkami Sekcji są ekonomiści rolni z wyższych warszawskich uczelni i placówek naukowych, Rady Ekonomicznej oraz centralnych instytucji gospodarczych i społecznych. Prócz członków w zebraniach uczestniczą zapraszone osoby interesujące się omawianymi na Sekcji zagadnieniami z pośredni wymienionych poprzednio instytucji. Zastosowana w bieżącym roku inowacja polega na tym, że zaproszenia wysyłane są m. in. do osób, które wypowiadały się na tematy dotyczące wsi i rolnictwa w publicznych społeczno-gospodarczej. Szczególnie chodzi tu o nowych, przeważnie młodych autorów ze „Wsi Współczesnej”, „Życia Gospodarczego” itp. pism. Lista zapraszanych osób obejmuje blisko 75

nazwisk. Nadto niektóre zebrania były organizowane wspólnie i przy udziale członków innych Sekcji P. T. E., Instytutu Ekonomiki Rolnej oraz Komitetu Ekonomiki Rolnictwa PAN.

W skład Zarządu w 1956 r. weszli: S. Królikowski, St. Antoniewski, P. Kaltenberg, W. Nowicki, T. Gołębiowski i J. Okuniewski. W drugim roku działalności Sekcji, w związku z wyjazdem za granicę J. Okuniewskiego, obowiązki sekretarza pełnił P. Kaltenberg, zaś do Zarządu został dokooptowany S. Mandeki.

W okresie sprawozdawczym Sekcja odbyła: w r. 1956/57 — 1 zebranie organizacyjne, 18 zebrań dyskusyjnych oraz 15 zebrań Zarządu, w r. 1957/58 — 25 zebrań dyskusyjnych i 30 zebrań Zarządu.

Szczegółowy wykaz zagadnień przedyskutowanych w obu sezonach podany jest w załączniku.

ZADANIA, ZAKRES I METODY PRACY

Sekcja za zadanie postawiła sobie analizowanie bieżących zagadnień z dziedziny ekonomiki rolnej oraz krytyczalizowanie opinii jej członków w zakresie zagadnień dotyczących wsi i rolnictwa. Jako sposób wprowadzania w życie powyższych zamierzeń uznano organizowanie możliwie często dyskusyjnych zebrań naukowych.

Praca Sekcji w 1956/57 r. skupiła się głównie na następujących 4 grupach zagadnień:

1. ustrój rolny i zagadnienia socjalistycznej przebudowy wsi — 7 zebrań dyskusyjnych,

2. miejsce i rola rolnictwa w gospodarce narodowej — 2 zebrania dyskusyjne,

3. opłacalność produkcji rolnej — 3 zebrania dyskusyjne oraz udział we

wrocławskim Zjazdzie Ekonomistów Rolnych,

4. rola spółdzielczości rolniczej w zaopatrzeniu — 2 zebrania dyskusyjne.

Nadto odbyło się 5 zebrań dotyczących innych zagadnień. W 1957/58 roku tematyka dotyczyła głównie problemów:

1. ustrojowych (gospodarstwa chłopskie, spółdzielcze i uspołecznione) — 5 referatów, w tym 2 dotyczące stosunków krajowych i 3 zagranicznych,

2. opłacalności produkcji rolnej i eksportu oraz cen — 9 referatów, w tym 8 dotyczących stosunków krajowych i 1 zagranicznych,

3. organizacji rolnictwa, bilansów produkcji i spożycia itp. — 10 referatów, w tym po 5 dotyczących zagadnień krajowych i zagranicznych. Wśród prelegentów znaleźli się oprócz przedstawicieli środowisk warszawskich i pozawarszawskich dwaj zagraniczni pracownicy naukowi.

Na podstawie referatów i dyskusji wysuwano wnioski dla polityki gospodarczej. Część z nich przekazano Radzie Ekonomicznej, dla której potrzeb członkowie Sekcji opracowywali ponadto opinie dotyczące niektórych zagadnień bieżącej polityki gospodarczej, a w szczególności rolnej (np. zaopatrzenie rolnictwa w dobra inwestycyjne, zaopatrzenie wsi w środki obrotowe). W porozumieniu z Zarządem Sekcji Rada Ekonomiczna zleciła wybranym osobom opracowanie różnych zagadnień szczegółowych oraz zespolonej opinii projektu planu pięcioletniego.

Sekcja Ekonomiki Rolnej wspólnie z Instytutem Ekonomiki Rolnej oraz Komitetem Ekonomiki Rolnictwa Wydziału V PAN współredaguje dwumiesięcznik „Zagadnienia Ekonomiki Rolnej” oraz „Serię Prac Społeczno-Gospodarczych” wydawaną przez PWRiL, a poświęconą zagadnieniom wsi i rolnictwa.

PROJEKT PROGRAMU PRACY

Przed nadchodzącym sezonem dyskusyjnym 1958/59 zarysowano program działalności na najbliższy okres. Program ten wraz z zamierzeniami innych Sekcji przedstawiono Oddziałowi Warszawskiemu PTE dla ustalenia planu działalności odczytowo-dyskusyjnej, poświęconej zagadnieniom nie tylko ekonomicznym, lecz także socjologicznym, matematycznym, prakseologicznym i innym mającym związek z ekonomią.

Rozwinie się też działalność klubowa, w związku z czym podjęto apel do członków Sekcji o obranie Towarzystwa i jego lokalu klubowego za miejsce spotkań towarzyskich, oprócz dyskusji naukowych.

Projektowany program pracy Sekcji na 1958/59 r. przewiduje przedyskutowanie następujących spraw:

1. węzłowe zagadnienia perspektywicznego planu rozwoju rolnictwa,

2. dynamika struktury agrarnej wsi,

3. opłacalność produkcji rolnej (koszty, ceny, efektywność inwestycji, zbył i zaopatrzenie).

4. zagadnienia społeczne i socjalne wsi (praca, ubezpieczenia, awans społeczny, ruchy migracyjne, czytelnictwo itp.).

P. Kaltenberg

Załącznik

WYKAZ REFERATÓW SEKCJI EKONOMIKI ROLNICTWA PTE (XI. 1956 — VI. 1958)

1. Zebranie organizacyjne. Zagajenie prof. E. Lipińskiego o zadaniach Sekcji Ekonomiki Rolnictwa PTE.
2. dr S. Mandecki — Niektóre zagadnienia opłacalności produkcji rolnej.
3. prof. S. Schmidt — Wpływ obsady zwierząt na wydajność ziemiopłodów.
4. dr W. Nowicki — Ustrój rolny.
5. mgr W. Prandota — Kwestia chłopska i agrarna w marksizmie.
6. inż. K. Smoleński — Tendencje rozwoju struktury rolnej w Polsce.
7. doc. K. Sokołowski — Cechy specyficzne inwestycji rolniczych.
8. dr S. Mandecki — Zmiany wielkości gospodarstw w Europie zachodniej.
9. doc. inż. Z. Kunczyński — Mechanizacja a struktura rolnictwa.
10. inż. Z. Karczewski — Rola PGR w strukturze agrarnej.
11. doc. M. Czerniewska — Opracowanie i wykorzystanie materiałów z chłopskiej rachunkowości rolnej.
12. mgr W. Michna — Społeczne koszty socjalistycznej przebudowy wsi.
13. doc. J. Łoś — Zapotrzebowanie na produkty rolne.
14. dyr. W. Herer — Przemysł a rolnictwo.
15. Gilewski, Nowicki, Barcikowski, Domański, Dederko — Zaopatrzenie

- nie rolnictwa, handel rolniczy i zagadnienie monopolu zbożowego.
16. poseł T. Ilczuk — Spółdzielczość rolnicza.
  17. doc. S. Królikowski — Informacja o pracach FAO.
  18. inż. J. Świdzki — Udział gospodarki chłopskiej w tworzeniu i podziale dochodu narodowego w planie 5-letnim.
  19. doc. Z. Kunczyński — System maszynowy gospodarstw rolnych.
  20. prof. dr S. Antoniewski — Metody określania kierunków produkcji rolniczej.
  21. dr S. Mandecki — Główne zasady polityki cen w odniesieniu do rolnictwa.
  22. prof. W. Pytkowski — Wpływ cen na różne typy gospodarstw.
  23. prof. Żabko-Potopowicz — Próba systematyki terminologii ekonomiczno-rolniczej.
  24. inż. J. Wojtyna — Aktywizacja terenów rolniczo-zacofanych na przykładzie pow. Limanowa.
  25. doc. S. Królikowski — Ważniejsze problemy w pracach FAO.
  26. doc. M. Czerniewska i mgr H. Marczevska — Rachunkowość rolna i obliczanie kosztów w rolnictwie holenderskim.
  27. doc. S. Królikowski — Dyskusja nad tezami w sprawie cen produktów rolniczych.
  28. mgr M. Kwiecieński — Zagadnienie spółdzielczości wiejskiej w NRF i Holandii.
  29. mgr Br. Lisowski — Subwencjonowanie rolnictwa za pośrednictwem cen w Europie zachodniej.
  30. mgr J. Epsztein — Perspektywy rozwoju eksportu produktów zwierzęcych.
  31. inż. J. Serwatowski — Aktualne zagadnienia eksportu rolnego.
  32. inż. S. Kisielewski — Monopole zbożowe za granicą.
  33. E. Sackiewicz i S. Obrębski — Organizacja rynku zbożowego.
  34. inż. S. Kisielewski — Problemy monopolu zbożowego w Polsce.
  35. doc. S. Królikowski — Wybrane zagadnienia międzynarodowego rynku rolnego.
  36. B. Jarema — Niektóre zagadnienia bilansu mięsnego w Polsce.
  37. inż. J. Potemkowski — Bilans paszowy w Polsce.
  38. prof. K. Sokołowski — Zagadnienia rolnictwa francuskiego.
  39. prof. Darin (Izrael) — Spółdzielnie rolnicze w Izraelu.
  40. prof. O. Rozenkranz (N. R. D.) — Doświadczenia w zakresie organizacji pracy w gospodarstwach uspołeczniionych.